

Verzekeringsdistributie verklaring op erewoord betreffende de bijscholingsverplichting

1. Verplichting tot jaarlijkse overmaking van een verklaring op erewoord betreffende de bijscholingsverplichting

Door de Controledienst wordt gevraagd dat de verzekeringstussenpersonen ingeschreven in het register van de Controledienst voortaan na afloop van een bijscholingsjaar (en een eerste maal na afloop van het bijscholingsjaar 2022) aan de Controledienst een verklaring op erewoord overmaken, waarin wordt bevestigd:

- wat de ziekenfondsen betreft (verzekeringsagenten): dat alle personen die op 1 januari van het afgelopen bijscholingsjaar in een ziekenfonds waren aangeduid in een functie op basis waarvan zij gehouden zijn tot het volgen van bijscholing¹, alle voor hun functie(s) vereiste opleidingen hebben gevolgd;
- wat de verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen betreft (subagenten): dat zij zelf alle vereiste opleidingen hebben gevolgd.

Deze verklaring kan uiteraard enkel opgesteld en ondertekend worden in zoverre de verklaring overeenstemt met de realiteit en aan de bijscholingsverplichting voor het voorbije bijscholingsjaar is voldaan wat alle betrokken personen betreft. Indien na het einde van het bijscholingsjaar (op 31 december) door de verzekeringstussenpersoon tekorten worden vastgesteld, dient een inhaalprogramma te worden overgemaakt aan de Controledienst.

De verklaring moet in de loop van het eerste trimester van het jaar volgend op het bijscholingsjaar worden overgemaakt, uiterlijk op 31 maart. Voor het bijscholingsjaar 2022 dient dus uiterlijk op 31 maart 2023 een verklaring te worden.

Een modelverklaring is gevoegd in bijlage bij deze mededeling.

Hieronder wordt herinnerd aan de aanvang van de bijscholingsverplichting, evenals aan de invulling van de bijscholingsverplichting voor respectievelijk PCP, VVD, effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie en verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen. Tevens wordt verduidelijkt wanneer de verklaring op erewoord kan worden ingevuld, en wanneer een inhaalprogramma moet worden ingediend. Ten slotte wordt ook meegedeeld welke documenten tegen 31 maart van het jaar volgend op het bijscholingsjaar aan de Controledienst moeten worden bezorgd.

2. Bijscholingsperiode waarop de verklaring betrekking heeft

Er wordt aan herinnerd dat de bijscholingsverplichting voor PCP, VVD en effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie ingaat op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van hun aanduiding. Voor verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen gaat de bijscholingsverplichting in op 1 januari van het jaar na hun inschrijving in het register. Een bijscholingsjaar komt dus steeds overeen met een kalenderjaar.

De verklaring dient na afloop van een bepaald bijscholingsjaar te worden ingevuld en ondertekend voor de personen die vóór 1 januari van dat bijscholingsjaar reeds aangeduid waren², nl. uiterlijk op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan het bijscholingsjaar) en die nog steeds aangeduid zijn op 1 januari van het bijscholingsjaar.

¹ Het betreft voor verzekeringstussenpersonen-rechtspersonen ingeschreven in het register van de CDZ (ziekenfondsen): de PCP, de VVD, en de effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie. In het geval van verzekeringstussenpersonen (subagenten)-natuurlijke personen vallen deze personen zelf onder de bijscholingsverplichting.

² Of wat verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen betreft, die reeds ingeschreven waren in het register vóór 1 januari van dat jaar.

De bijscholingsverplichting moet zijn nageleefd op 31 december van een bijscholingsjaar. Wanneer het vereiste aantal punten op deze datum niet is behaald, dient het tekort aan punten te worden ingehaald.

Praktijkvoorbeeld

Een VVD wordt aangeduid op 15 december 2021, en valt vanaf 1 januari 2022 onder de bijscholingsverplichting. Hij/zij dient in de loop van het kalenderjaar 2022, de nodige bijscholingen te volgen waarbij een totaal van minstens 15 punten moet worden behaald. Hiervan dienen 12 punten behaald te worden in het kader van opleidingen over de verzekeringsproducten die gedistribueerd worden (zie ook punt 3.1.2.).

Deze VVD valt dus onder de groep van personen voor wie uiterlijk op 31 maart 2023 een verklaring op erewoord moet worden ingediend wat het bijscholingsjaar 2022 betreft. Er dient te worden nagegaan of deze persoon op 31 december 2022 voldoende punten heeft behaald voor het voorbije bijscholingsjaar (en of 12 punten behaald werden in het kader van opleidingen over verzekeringsproducten).

3. Bijscholingsverplichting per doelgroep

3.1. Ziekenfondsen in hun hoedanigheid van verzekeringsagenten

3.1.1. Personen in contact met het publiek (PCP)

Zoals meegedeeld door de Controledienst via de mededeling 2021/A/2 moeten personen in contact met het publiek (PCP) minstens 15 uur opleidingen per jaar volgen in het kader van hun bijscholingsverplichting. De vorm van de te volgen opleidingen is vrij. De werkgever is verantwoordelijk voor het uitwerken en uitvoeren van een jaarlijks en geactualiseerd opleidingsplan dat tot doel heeft de kennis van de PCP actueel te houden en dat moet voorzien in minstens 15 uren bijscholing voor alle PCP samen. Dit plan moet ter beschikking worden gehouden van de Controledienst.

Er is geen individuele puntentelling per PCP vereist, hetgeen inhoudt dat de tussenpersoon niet moet bijhouden welke PCP de bijscholings sessies wel of niet heeft bijgewoond.

De tussenpersoon-werkgever geniet een grote flexibiliteit en ruime vrijheid bij het opmaken, implementeren en opvolgen van zijn globaal opleidingsplan voor zijn PCP. De enige vereiste is dat de werkgever dit plan op een ernstige manier moet aanpakken.

Een verzekeringstussenpersoon die een jaarlijks en geactualiseerd globaal opleidingsplan heeft opgesteld en uitgevoerd voor zijn PCP waarbij opleidingen worden voorzien van 15 uur per jaar, kan de verklaring op erewoord omtrent de bijscholingsplicht ondertekenen wat de PCP betreft.

Indien de verzekeringstussenpersoon vaststelt dat zijn PCP's in hun globaliteit te weinig bijscholingspunten hebben voor het afgelopen bijscholingsjaar, kan hij de verklaring op erewoord evenwel niet ondertekenen en moet hij een inhaalprogramma opstellen, bij de Controledienst indienen (uiterlijk op 31 maart 2023) en dit uitvoeren (uiterlijk tegen 30 juni 2023).³

³ Het gaat dan om de uitzonderlijke situatie waarin er door omstandigheden (bv. het onvoorzien wegvallen van een geplande bijscholing) geen bijscholingen a rato van 15 jaar konden worden aangeboden, ook al was dit gepland.

3.1.2. Verantwoordelijken voor de distributie (VVD) en effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie

a. Vereiste van een individuele puntentelling

Er wordt aan herinnerd dat door de verzekeringstussenpersoon dient te worden bijgehouden dat elke VVD en elke effectieve leider met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie per bijscholingsjaar 15 punten per jaar behalen. Hiervan moeten de eerste 3 bijscholingsjaren na de aanduiding in deze functie, 12 punten behaald worden via bijscholingen die gericht zijn op het verwerven van kennis en vakbekwaamheid inzake de verzekeringsproducten die de facto verdeeld worden.

Zoals meegedeeld in de mededeling 2021/A/2 komen volgende opleidingen in aanmerking:

- interne opleidingen georganiseerd door VMOB's, na erkend te zijn door de CDZ;
- opleidingsdagen georganiseerd door Mutassur, na erkend te zijn door de CDZ;
- opleidingen georganiseerd door een opleidingsorganisator erkend door de FSMA, die ook openstaan voor personen in de "commerciële" verzekeringssector" (uiteraard voor zover het thema relevant is voor de mutualistische verzekeringssector).

De verklaring op erewoord kan enkel worden ingevuld en ondertekend, indien alle VVD en effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie die in het afgelopen bijscholingsjaar onderworpen waren aan de bijscholingsverplichting, minstens 15 uur bijscholing hebben gevolgd in dat kalenderjaar. De verklaring dient te worden ondertekend door een effectieve leider met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie.

De attesten van de gevolgde opleidingen dienen niet bij de verklaring op erewoord te worden gevoegd. Deze dienen te worden bijgehouden en ter beschikking gehouden van de Controledienst. De Controledienst kan te allen tijde deze attesten opvragen en controleren of de verklaring op erewoord overeenstemt met de realiteit.

b. Vaststelling van een tekort aan punten op het einde van een bijscholingsjaar

Indien zich op het einde van een bijscholingsjaar een tekort voordoet in het aantal bijscholingspunten voor één of meerdere VVD en/of voor één of meerdere effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie, kan de verklaring op erewoord niet worden ondertekend noch ingediend bij de Controledienst.

In het geval van een tekort aan bijscholingspunten in hoofde van één of meerdere VVD, en/of één of meerdere effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie, moet de verzekeringstussenpersoon op eigen initiatief de Controledienst informeren tegen uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op een bijscholingsjaar en een inhaalprogramma van maximaal 6 maanden overmaken, dat uiterlijk eind juni van datzelfde jaar moet worden uitgevoerd. De in te halen bijscholingspunten worden toegerekend aan het voorbije kalenderjaar en kunnen niet nogmaals in rekening worden gebracht voor het lopende kalenderjaar.

Het gaat om eenzelfde regeling als deze die door de FSMA wordt toegepast voor de verzekeringstussenpersonen onder haar toezicht.⁴

⁴ Gebaseerd op het document "FAQ over de geregelde bijscholing inzake de bemiddeling en distributie van verzekeringen en herverzekering en van bank- en beleggingsdiensten" van 23 juni 2015, meer bepaald FAQ 29, dat geraadpleegd kan worden via de website van de FSMA. Deze regeling was reeds van toepassing vóór de omzetting van de IDD-richtlijn (nl. de aanpassing van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen door de wet van 6 december 2018 tot omzetting van Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie) en blijft van toepassing.

c. Overschot aan punten op het einde van een bijscholingsjaar

Er wordt aan herinnerd dat een overschot in het aantal punten op het einde van een bijscholingsjaar kan worden overgedragen naar het daarop volgende jaar, voor maximum 15 punten.

3.2. Verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen

De verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen die ingeschreven zijn in het register van de Controledienst (verzekeringssubagenten)⁵ moeten kunnen aantonen aan de hand van attesten dat zij 15 punten bijscholing hebben gevolgd. De attesten van de bijscholingen moeten niet aan de Controledienst worden bezorgd. De Controledienst kan deze attesten steeds opvragen om na te gaan of de verklaring op erewoord correct werd afgelegd.

Indien er op het einde van een bijscholingsjaar een tekort is in het aantal bijscholingspunten, kan de verklaring niet worden ingevuld door de betrokken verzekeringstussenpersoon, en moet het tekort aan bijscholingspunten worden ingehaald. De betreffende verzekeringstussenpersoon moet de Controledienst tegen uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op een bijscholingsjaar informeren en een inhaalprogramma van maximaal 6 maanden overmaken, dat tegen eind juni van datzelfde jaar moet worden uitgevoerd. De in te halen bijscholingspunten worden toegerekend aan het voorbije kalenderjaar en niet (nogmaals) voor het lopende kalenderjaar. Er wordt opgemerkt dat hierbij eenzelfde regeling wordt gevolgd als deze die door de FSMA wordt toegepast voor de verzekeringstussenpersonen onder haar toezicht.

Een overschot in het aantal punten kan worden overgedragen naar het daarop volgende jaar, voor maximum 15 punten.

4. Aan de Controledienst over te maken documenten en uiterlijke termijn

Aan de ziekenfondsen wordt gevraagd om tegen uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op het bijscholingsjaar de volgende documenten over te maken aan de Controledienst:

- de ingevulde en ondertekende verklaring op erewoord, of in voorkomend geval een inhaalprogramma;
- bijgevoegd de afzonderlijke **naamlijsten** van respectievelijk de PCP, de VVD en de effectieve leiders met een de facto verantwoordelijkheid over de activiteit van verzekeringsdistributie die het afgelopen bijscholingsjaar vóór 1 januari waren aangeduid en onder de bijscholingsverplichting voor dat jaar vielen.

De verzekeringstussenpersonen-natuurlijke personen (subagenten) ingeschreven in het register van de Controledienst dienen een ingevulde en ondertekende verklaring op erewoord te bezorgen, of in voorkomend geval een inhaalprogramma, tegen uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op het bijscholingsjaar.

De documenten dienen elektronisch te worden verstuurd naar het adres sma_vmob@ocm-cdz.be.

Wat het bijscholingsjaar 2022 betreft, dienen voormelde documenten dus uiterlijk op 31 maart 2023 aan de Controledienst te worden overgemaakt.

5. Beheer van het verzekeringsdossier door een "derde" via volmacht

Er wordt aan herinnerd dat een einde is gekomen aan de collectieve inschrijvingen van verzekeringstussenpersonen en dat elke verzekeringstussenpersoon voortaan zelf verantwoordelijk is voor het beheer van zijn dossier. Wel kan een verzekeringstussenpersoon (bv. een ziekenfonds) volmacht geven aan een derde (VMOB) om zijn dossier te beheren.

⁵ Momenteel zijn nog 2 natuurlijke personen ingeschreven als subagent.

In deze hypothese:

- moet de volmacht aan de Controledienst worden overgemaakt;
- blijft de verzekeringstussenpersoon verantwoordelijk voor zijn dossier. Hij is steeds verantwoordelijk voor de inhoud van de meegedeelde gegevens, evenals voor de tijdige overmaking, waaronder in voorkomend geval de tijdige overmaking en uitvoering van een inhaalprogramma in het geval van een onvoldoende aantal punten;
- kan de verklaring op erewoord, of het inhaalprogramma, samen met de overige stukken (naamlijsten) worden bezorgd aan de Controledienst door de lasthebber. De verklaring dient evenwel ondertekend te worden door de verzekeringstussenpersoon zelf (voor ziekenfondsen, zoals vermeld, een effectieve leider met een de facto verantwoordelijkheid over de verzekeringsdistributie).